

SINTAKSA IMPERATIVNIH REČENICA

Imperativne rečenice, uz deklarativne i upitne, predstavljaju jedan od triju univerzalno prepoznatih rečeničnih tipova. U izlaganju će se u okvirima minimalističkoga i kartografskoga istraživačkoga programa, dvaju suvremenih izdanaka generativne teorije načela i parametara, na temelju građe iz različitih suvremenih i povijesnih jezika (ponajviše na primjerima iz čakavsko-crkvenoslavenskoga amalgama, idioma kojim su pisani hrvatskoglagoljski neliturgijski zbornici nastali između kraja 14. i kraja 16. st.) opisati njihove sintaktičke osobitosti. Objasnit će se razlika između pravih i zamjenskih imperativnih oblika. Prikazat će se različiti pogledi na strukturiranost imperativnih rečenica nastali u okvirima generativne gramatike te će se utvrditi koji položaj u njihovoj strukturi zauzima imperativni glagolski oblik (i koja sve obilježje „provjerava“). Pokušat će se objasniti zašto je ispuštanje subjekta u imperativnim rečenicama moguće i u onim jezicima koji se inače ne uvrštavaju u skupinu *pro-drop* i zašto u nekim jezicima subjekti mogu imati isključivo obilježje drugoga lica, dok su u drugima dopušteni i imperativni subjekti u prvom i trećem licu. Prikazat će se odnos negacije i imperativnih oblika te će se pokušati utvrditi razlozi zbog kojih pravi imperativni oblici u nekim jezicima ne mogu biti negirani. Premda se tradicionalno smatra da su (pravi) imperativni oblici ograničeni na korijenske rečenice, pokazat će se da se u manjem broju jezika oni mogu ostvariti i u umetnutim rečenicama.